



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 10775/2025
25.09.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... малолетног ББ из ..., чији је законски заступник отац АА, против тужене ВВ из ..., чији је пуномоћник Дамир Дамјанов, адвокат из ..., ради измене одлуке о законском издржавању и начину одржавања личних односа, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 142/25 од 26.03.2025. године, у седници већа одржаној 25.09.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија тужене, па се **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж2 142/25 од 26.03.2025. године у преиначујућем делу, тако што се **ДЕЛИМИЧНО ОДБИЈА** жалба тужилаца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Бачкој Паланци П2 187/2024 од 15.01.2025. године у делу става четвртог изреке којим је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужена да доприноси издржавању мал. ББ преко износа од 20.000,00 динара до 22.000,00 динара месечно.

ОДБИЈА као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 142/25 од 26.03.2025. године у делу којим је преиначена пресуда Основног суда у Бачкој Паланци П2 187/2024 од 15.01.2025. године и обавезана тужена да доприноси издржавању мал. тужиоца ББ од 15.000,00 динара до 20.000,00 динара месечно.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова ревизијског поступка.

ОДБИЈА СЕ захтев мал. тужиоца за накнаду трошкова састава одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бачкој Паланци П2 187/2024 од 15.01.2025. године, ставовима првим и другим изреке, тужбени захтев тужилаца је делимично усвојен и измењена је пресуда Основног суда у Бачкој Паланци П2 89/21 од 28.10.2022. године у делу одлуке о одржавању личних контаката мал. ББ са мајком ВВ, па је одређено да ће се исти одвијати по договору малолетног ББ и мајке ВВ. Ставом трећим изреке, измењена је пресуда Основног суда у Бачкој Паланци П2 89/21 од 28.10.2022. године у

делу одлуке о висини учешћа у месечном издржавању мал. ББ, па је обавезана тужена да на име свог дела месечног издржавања мал. тужиоца ББ месечно уплаћује износ од 15.000,00 динара најкасније до 10. месецу за текући месец почев од дана подношења тужбе, па док за то постоје законски услови и то на текући рачун мал. тужиоца. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу преко досуђеног износа од 15.000,00 динара на месечном нивоу па до траженог износа од 30.000,00 динара на месечном нивоу а на име учешћа у месечном издржавању мал. ББ. Ставом петим изреке, одбијен је део захтева тужилаца којим је тражено да се тужена обавезе да накнади тужиоцима трошкове поступка. Ставом шестим изреке, тужиоци су ослобођени од обавезе плаћања судске таксе у овој правној ствари. Ставом седмим изреке, одређена је привремена мера којом до правноснажног окончања поступка мал. тужиоцу ББ престаје обавеза одласка код мајке првог и трећег викенда у месецу, као и провођење друге половине зимског и друге половине летњег распуста, те се оставља мал. тужиоцу и туженој да по договору одржавају контакте. Ставом осмим изреке, привремена мера ће трајати до правноснажног окончања поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 142/25 од 26.03.2025. године, жалба тужилаца је делимично усвојена, делимично одбијена и првостепена пресуда је преиначена у побијаном одбијајућем делу одлуке о повећању доприноса за дечије издржавање, тако што је обавезана тужена да на име свог доприноса за издржавање мал. ББ поред досуђеног месечног износа од 15.000,00 динара, плаћа износ од још 7.000,00 динара (укупно 22.000,00 динара месечно), најкасније до 10. у месецу за текући месец почев од дана подношења тужбе па док за то постоје законски услови и то уплатом на текући рачун тужиоца АА, а не на рачун мал. ББ, док је у преосталом побијаном, а преиначеном делу првостепена пресуда потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у преиначујућем делу, тужена је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Мал. тужилац је поднео одговор на ревизију са захтевом за накнаду трошкова састава истог.

Испитујући правноснажну пресуду у побијаном делу на основу члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачке 1. и 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23 – у даљем тексту: ЗПП) и члана 208. Породичног закона („Службени гласник РС“ број 18/05, 72/11 и 6/15), Врховни суд је нашао да је ревизија тужене делимично основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Без утицаја је ревизијски навод да је доношењем побијане пресуде учињена битна повреда поступка из члана 374. став 1, у вези са члановима 80. и 101. ЗПП у поступку пред првостепеним судом, јер ове битне повреде не могу бити разлог за изјављивање ревизије у смислу члана 407. став 1. тачке 2. и 3. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Основног суда у Бачкој Паланци П2 89/21 од 28.10.2022. године тужена је обавезана да на име свог дела доприноса за издржавање мал. тужиоца ББ месечно плаћа 7.000,00 динара коју

обавезу је уредно испуњавала. Од доношења претходне пресуде промениле су се околности тако што мал. тужилац ББ, рођен 2008. године, похађа други разред Средње ... школе у ..., тренира рукомет, а у време доношења раније пресуде похађао је шести разред основне школе. С обзиром на године старости мал.тужиоца, његове потребе су се у међувремену повећале на месечном нивоу, па поред основних животних потреба, има и уобичајне потребе примерене његовом узрасту за изласцима, личну хигијену, претплату мобилне телефоније, као и трошак на име куповине сочива на свака три месеца од 6.000,00 динара и трошкове похађања ауто-школе од 120.000,00 – 130.000,00 динара, које сноси отац, тако да потребе на месечном нивоу износе око 30.000,00 динара. Отац који самостално врши родитељско право, са мал. ББ живи у стану у ... који се налази у његовом власништву. Поред тога, законски заступник мал. ББ поседује стан, односно гарсоњеру и викендицу у ..., две њиве у ..., једну њиву у ..., као и локал у ... које некретнине не издаје у закуп. Тужилац је викендицу у ... купио због ББ здравственог проблема са алергијом. Тужиоци у ... бораве 2-3 пута месечно, односно викендом. Законски заступник мал. ББ - отац тренутно је незапослен, а издржава га емотивна партнерка која му је дала да користи њену платну картицу за своје потребе, новац за куповину стана у ... је позајмио са намером да га врати када се оконча парнични поступак који води против бившег послодавца. Трошкови за стан у ... су око 20.000,00 динара док за гарсоњеру у ... износе око 10.000,00 динара, за викендицу око 5.000,00 динара, пут за ... износи око 7.000,00 динара док путарину плаћа 1.080,00 динара, тако да ови трошкови на месечном нивоу износе око 20.000,00 динара. Тужена је по занимању ... техничар, запослена је у фирми ГГ у ... на пословима ... и остварује месечна примања од око 90.000,00 динара. Живи у стану са мајком чији је стан власништво, кредитно је задужена са два кредита (прво кредит је подигнут када је најстарији син на факултетеу са буџета прешао на самофинансирање и други кредит када је ћерка уписала други мастер) и месечно плаћа рате у укупном износу од 22.000,00 динара. Законски заступник - отац малолетног ББ и тужена поред мал. ББ, имају још двоје пунолетне деце и то сина који има 26 година и ћерку која има 24 године. Мајка тужене са којом живи у породичном домаћинству је пензионер и њена пензија износи око 350 евра, а од тог износа плаћа кредит чија рата износи 50 евра месечно, те сноси трошкове лечења. Режијски трошкови за стан у коме тужена живи су зими до 15.000,00 динара због грејања, док лети буду нижи. Тужена нема аутомобил, а мимо износа одређеног судском пресудом, с времена на време тужена даје мал. ББ новац за џепарац, а прошлог лета му је купила гардеробу.

Полазећи од овако овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд применом одредаба чланова 154 став 1, 160, 162. и 164. Породичног закона, налази да су испуњени услови да се измени одлука о висини издржавања мал. тужиоца у смислу повећања висине доприноса тужене. Оценио је да су се од доношења претходне одлуке промениле околности и то како на страни повериоца издржавања чије потребе су повећане с обзиром на његов узраст, тако и на страни тужене као даваоца издржавања. Имајући у виду да је тужена кредитно задужена, да је од доношења раније одлуке до данас доприносила преко раније досуђеног износа, тако што је мал. тужиоцу куповала гардеробу и патике, давала џепарац, али да нема законску обавезу да издржава друга лица, да је запослена и има редовна примања, те да нема трошкове закупа, па како и отац мора да доприноси у једнаком износу за издржавање мал. сина ББ, закључује да је према својим материјалним приликама, тужена у могућности да обезбеди на име свог дела месечног доприноса износ од 15.000,00 динара.

Другостепени суд је прихватио чињенично-правни закључак првостепеног суда да су се промениле околности на страни повериоца издржавања и дужника издржавања које оправдавају измену одлуке о висини доприноса туженог дечијем издржавању, али сматра да је допринос тужене издржавању мал. тужиоца прениско одређен, те да не постоје околности које би довеле до закључка да би егзистениција тужене била угрожена. Према становишту тог суда, а полазећи од критеријума прописаних одредбама члана 160. и 164. Породичног закона, допринос тужене издржавању малолетног тужиоца треба да буде повећан за износ од још 7.000,00 динара, тако да укупно износи 22.000,00 динара, због чега је у том делу делимично преиначена првостепена одлука и усвојен тужбени захтев.

Међутим, по налажењу Врховног суда, основано се ревизијом тужене указује да је другостепени суд у преиначујућем делу одлуке о висини обавезе тужене да доприноси издржавању малолетног детета, погрешно применио материјално право.

Према одредбама члана 67. и члана 68. став 1. и 2. Породичног закона, право и дужност родитеља је да се старају о деци, док према одредбама члана 73. и члана 160. став 1. Закона, дете има право на издржавање од оба родитеља. Одредбама члана 160. Породичног закона прописани су критеријуми за одређивање издржавања, односно да оцена испуњености услова за одређивање издржавања зависи од година живота, повериоца издржавања, његовог здравља, образовања, имовине, прихода које остварује и других околности, док су на страни дужника издржавања од утицаја његови приходи, могућност за запослење и стицање зараде, његова имовина, личне потребе, обавезе да издржава друга лица и друге околности. С обзиром на наведене критеријуме за одређивање издржавања, код захтева за измену издржавања на основу члана 164. Породичног закона цени се да ли су се и у којој мери измениле околности на основу којих је донета претходна одлука и да ли та измена оправдава промену већ утврђене висине издржавања. Према одредби члана 162. став 3. истог Закона, ако је поверилац издржавања дете, висина издржавања треба да омогући најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ, дужник издржавања.

Полазећи од цитираних одредби материјалног права, правилно су нижестепени судови оценили да су у конкретном случају испуњени услови за повећање обавезе тужене издржавању мал. тужиоца, при том руководећи се најбољим интересом детета сагласно члановима 6. и 266. Породичног закона. У конкретном случају је утврђено да су се трошкови који се односе на задовољавање основних егзистенцијалних потреба мал. тужиоца у погледу трошкова исхране, хигијене, козметике, одеће и обуће повећали с обзиром на његов старији узраст у односу на време претходног пресуђења. Поред трошкова школовања мал. тужиоца постоје и трошкови ваннаставних активности као што су бављења спортом (чланарина, опрема и др.), затим трошкови мобилног телефона, као и трошковима потребни за задовољење његових социјалних и других потреба у узрасту када више времена проводе са вршњацима у активности које такође изискује трошкове који су већи него што су били у нижим разредима. Све ово су судови правилно ценили када су дошли до закључка да износи који су одређени претходном судском одлуком нису више довољни за задовољење потреба малолетног тужиоца. Правилно су нижестепени судови закључили да су се промениле и околности које се тичу материјалног стања и финансијских могућности тужене у смислу повећања њене месечне зараде, уз чињеницу да је стамбено обезбеђена и да нема трошкова плаћања закупа, као ни обавезу издржавања других лица.

Имајући у виду наведене законске одредбе и утврђене чињенице за оцену могућности тужене као дужника издржавања у смислу одредбе члана 160. став 3. Породичног закона РС и то како зараду тако и њене расходе, а ценећи и укупне месечне потребе мал. ББ који је школског узраста (16 година) утврђене у висини од око 30.000,00 динара, Врховни суд је оценио да је тужена у могућности да на име доприноса за издржавање малолетног ББ плаћа 20.000,00 динара месечно од својих примања. Овим износом обезбеђује се задовољење услова за правилан и потпуни развој малолетног ББ у складу са његовим утврђеним потребама, како у погледу школских и ваншколских активности, тако и у погледу његовог здравственог стања, а све у најбољем интересу малолетног детета, а при том наведеним износом се не угрожава егзистенција тужене као дужника издржавања и стандард којим живи.

Како дете има право на издржавање од оба родитеља, то преостала средства потребна за издржавање малолетног детета обезбедиће родитељ који врши родитељско право над дететом. У конкретом случају законски заступник отац мал. ББ је у обавези да учествује у задовољењу потреба мал. детета и дужан је да материјално доприноси дечијем издржавању, с обзиром на постојећу радну способност и могућност да се додатно радно ангажује на обезбеђењу новчаних средстава за издржавање мал. детета, а при том поседује непокретности и има могућност да остварује приходе од тих непокретности. Међутим, иако су родитељи једнаки обвезници издржавања, родитељу који врши родитељско право над дететом о коме се свакодневно брине, у допринос се свакако рачуна и свакодневно старање, ангажовање на нези, чувању и васпитавању, које се новчано не може изразити, због чега су неосновани наводи ревизије.

Из изнетих разлога, допринос тужене издржавању мал. тужиоца у висини од укупно 20.000,00 динара месечно, представља адекватан износ, па је преиначењем побијане пресуде за износ доприноса тужене издржавању мал. ББ преко износа од 20.000,00 динара до 22.000,00 динара, потврђена првостепена пресуда у одбијајућем делу. При томе, насупрот ревизијским наводима, није битно да ли је укупно досуђени износ више него дупло већи у односу на износ досуђен претходном судском одлуком, јер је суд овлашћен да у парници за измену одлуке о висини доприноса дечијег издржавања утврђује потребе поверилаца издржавања и могућности дужника издржавања и да на основу тако утврђених чињеница донесе одлуку без икаквих ограничења у погледу новоутврђеног потребног износа издржавања у односу на износ досуђен претходном пресудом.

Имајући у виду наведено, Врховни суд је применом чланова 414. став 1. и 416. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу првом и другом изреке.

Како је тужена успела у поступку по ревизији у незнатном делу, то је применом члана 165. став 2. у вези са члановима 153. став 2. и 154. ЗПП, одбијен њен захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка и одлучено као и ставу трећем изреке.

Трошкови одговора на ревизију, по оцени Врховног суда, нису били нужни. Зато је захтев малолетног тужиоца за њихову накнаду одбијен и применом члана 165. став 1. у вези са чланом 154. став 1. ЗПП одлучено као у четвртном ставу изреке.

Председник већа – судија

Мирјана Андријашевић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић